

A MEGÚJULÓ SALGÓTARJÁN

INTERJÚ MAGYAR GÉZÁVAL

KÉRDÉS: Az olvasókat nem csupán véleménye, nézetei érdeklik, hanem személye is Beszéljen önmagáról, munkásságáról!

M. G.: Tervezői munkásságom 1954-ben, egyetemi tanulmányaim elvégzése után kezdődött.

Budapesten, Szolnokon, Kecskeméten valósultak meg terveim: lakóházak, iskolák, üzletek. Számos építészeti tervpályázaton vettem részt eredményesen.

1963-ban főként az iskola-tervezés területén elért eredményeimért az Ybl-díjjal tüntettek ki.

Salgótarjáni munkámat 1962-ben kezdtem el, és azóta folyamatosan, szinte kizárólag a város átépítésének terveivel foglalkozom.

Az eddig eltelt idő alatt felépült a városközpont, korszerű lakóépületeivel a régi elavult házak helyén. Üzemel a tizenhat tantermes modern és korszerű gimnázium, valamint az általános iskola.

Salgótarján város átépítésénél kifejtett eddigi munkásságomért 1967. november 7-én nagy megtisztelés ért, a „Munka Érdemrend” ezüst fokozatával tüntettek ki.

KÉRDÉS: Véleménye szerint van-e különös jelentősége, tanulsága a Salgótarjáni városépítésnek a hazai és a külföldi várostervezési, városépítési, építőművészeti gyakorlatot, elveket tekintve?

M. G.: A salgótarjáni városrekonstrukciónak igen nagy jelentősége van. Hazai viszonylatban egyedülálló, külföldi gyakorlatban elég ritka, hogy az élő, de elavult várost legmodernebb városépítési elvek alapján teljesen újjáépítsék. Az ilyen munka végtelenül bonyolult és összetett problémákat jelent, nemcsak az építész, de a város vezetői számára is. Ezt a sokrétű feladatot csak minden tekintetben összehangolt és együttes munkával lehet megoldani. Salgótarján erre az együttműködésre kitűnő példát mutat.

KÉRDÉS: Milyen korszerű építészeti igények követése érzékelhető, illetve mutatható ki a Salgótarjában megvalósult köz- és lakóépületek esetében?

M. G.: Az épület tervezések területén kimutathatók azok a korszerű építészeti igények, melyek a belső tartalom, a tiszta szerkezet és az esztétikai igényesség hármasságát tükrözik. A beton, mint korszerű építési anyag, jelentkezik valamennyi megvalósult épületnél, és a városkép teljes egységét hozza létre, annak ellenére, hogy különböző rendeltetésű épületek sorakoznak egymás mellett.

KÉRDÉS: Milyen mértékben és irányban befolyásolja a várostervezést és városépítést esetünkben a természeti környezet és a megmaradó régebbi városrészek, épületek jellege?

M. G.: Előbb vagy utóbb minden város rá fog kényszerülni arra, hogy elavult városrészeit újjáépítse. Az eddig szokásos gyakorlat szerint ezt a feladatot megkerülve a városok szélein építkeztek, s úgynevezett alvó, illetve bolygó városokat hoztak létre. Ezeknek, az így létrejött lakótelepeknek számos problémái jelentkeztek, melyeket éppen napjainkban vitatnak legtöbbit, mert a régi város tovább él, és állandó vonzást gyakorol ezekre a lakótelepekre, amelyeknél éppen a városiasság igénye hiányzik. A régi városrészek azonban a fokozott mértékű elöregedésük miatt nem tudnak eleget tenni a modern élet által megkívánt követelményeknek, és így szükségképpen el fog következni újjáépítésük.

Salgótarján város esetében azok a kényszerítő körülmények, amelyek a város domborzati viszonyaiból, valamint a város avultságából adódtak, helyesen befolyásolták azt az elhatározást, hogy a városközpont, illetve az egész város újjáépítését meg kell kezdeni. Az eddig elért eredmények igazolják azokat a tervezési elképzeléseket, hogy a régi városrészek újjáépítésével teremtett korszerű környezetből nem hiányzik a városi érzet.

KÉRDÉS: Hogyan kívánják kielégíteni azokat az egyéni és társadalmi igényeket, amelyek egy modern, és korszerű város vonatkozásában figyelembe veendőek?

M. G.: Azokat az egyéni és társadalmi igényeket, amelyeket a korszerű lakás, a kulturált szórakozás, az oktatás, a kereskedelem, a közlekedés és a pihenés területén ki kell elégíteni egy korszerű városnak, az újjáépített Salgótarjánban a lehetőségekkel képest maximális igényességgel fokozatosan megvalósítjuk.

KÉRDÉS: Melyek azok a legfontosabb problémák, amelyeket Salgótarján építésének további folytatása során meg kell oldani?

M. G.: Salgótarján város szerkezetének alapvető lenyege, s egyben fő problémája az, hogy hegyek közé szorított völgyben helyezkedik el, és így szükségszerűen a vasút és a közút a város középpontját kettéosztja. A várostervezés legfontosabb feladata az így kettéosztott rész építészeti és funkcionális egységének létrehozása. Ennek az első lépése a vasút emeléssel együtt megvalósuló gyalogos és közúti aluljárók építése még ebben az ötéves tervben.

Magasépítési vonatkozásban a főtér déli hangsúlyos lezárását a garzonházak tizenöt és tizennyolc emeletes épületegyüttese oldja meg amely a Pécskö és Rákóczi út kereszteződésében fog felépülni. A déli forgalmi csomópont, a Rákóczi út- és a vasút által határolt terület újjáépítése is ebben az ötéves tervidőszakban fog megvalósulni. Itt nyer elhelyezést az új filmszínház, a város kiállítási csarnoka, valamint múzeuma, továbbá üzletek és irodák.

A további feladatok közé tartozik még a gimnázium mellett létrehozandó kollégium és zeneiskola, amelyek így egy középfokú oktatási egységet alkotnak majd, közel a város szívéhez, a forgalmi csomópontokhoz, és ennek ellenére mégis zöld környezetben.

Az Arany János utcai terület újjáépítése folyamatban van, épül az a két középmagas lakóház, amely háromszázharminc lakást fog adni a városnak, garázsokkal és korszerű gyermekorvosi rendelővel. Ennek folytatásaképpen tervezés alatt áll az a tizenegy szintes toronyház is, amelyről a Pécskö dombra vezető út mentén tíz darab fog épülni.